

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

พระเจ้าปเสนทิโกศล

พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นพระราชโอรสของพระเจ้ามหาโกศล^๑ เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล เมื่อได้เจริญวัยได้ไปศึกษาศิลปวิทยาที่เมืองตักกสิลา เจ้าชายมีพระสหายอีก ๒ พระองค์ ที่เป็นศิษย์ร่วมรุ่นกัน คือ เจ้าชายมหาสิริจากเมืองเวสาลี แคว้นวัชชี และเจ้าชายพันธุละจากเมืองกุสินารา แคว้นมัลละ เมื่อจบการศึกษาแล้วต่างก็แยกย้ายกันกลับมาตุภูมิ และได้แสดงศิลปวิทยาให้พระประยูรญาติได้ชมโดยทั่วหน้ากัน พระเจ้ามหาโกศลได้มอบพระราชบัลลังก์ให้พระเจ้าปเสนทิโกศลขึ้นครองราชย์แทนในเวลาต่อมา

ส่วนเจ้าชายพันธุละถูกคู่อริกลั่นแกล้ง แม้การแสดงศิลปวิทยาท่อมกลางพระประยูรญาติจะจบลงด้วยความพอใจของมหาสมาคม แต่เจ้าชายพันธุละทรงน้อยพระทัย จึงหนีออกจากเมืองกุสินารา มาขอถวายตัวเข้ารับราชการรับใช้พระเจ้าปเสนทิโกศล พระองค์ทรงดีพระทัยมาก จึงทรงแต่งตั้งให้พันธุละเป็นเสนาบดี

พระเจ้าปเสนทิโกศลเดิมทีนับถือศาสนานิกครนธ์ (ศาสนาเซน หรือ ลัทธิชีเปลือย) และเชื่อถือในการบูชา ยัญของพราหมณ์อีกด้วย เมื่อมานับถือพระพุทธศาสนาแล้วก็ยังไม่เลิกบูชา ยัญ และยังติดต่อกับพวกชีเปลือยเป็นต้นอยู่ ครึ่งหนึ่ง ขณะที่อยู่สำนักพระพุทธเจ้า พอดีเหล่าชีเปลือยเดินผ่านมาใกล้ ๆ พระเจ้าปเสนทิโกศล ประคองอัญชลีประกาศว่า “ขอนมัสการพระคุณเจ้าทั้งหลาย” แล้วหันมาทูลพระพุทธเจ้าว่า “สมณะเหล่านั้นเป็นอรหันต์” พระพุทธเจ้าตรัสเตือนสติว่า “มหาบพิตรเป็นคฤหัสถ์บริโภคกาม รู้ได้อย่างไรว่าใครเป็นพระอรหันต์จะรู้ว่าใครมีศีลหรือไม่ ต้องอยู่ด้วยกันนาน ๆ จะรู้ว่ามีความสะอาดหรือไม่ ด้วยการทำงาน (หรือเจรจา) จะรู้ว่ามี ปัญญาหรือไม่ ด้วยการสนทนาจะรู้ว่ากำลังใจเข้มแข็งหรือไม่ ก็ต้องเมื่อตกอยู่ในอันตราย”

ครึ่งหนึ่ง พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงประกอบพิธีบูชา ยัญยิ่งใหญ่ มีการตระเตรียมฆ่าสัตว์อย่างละ ๗๐๐ เพราะสุนินได้ยินเสียงประหลาด บังเอิญว่าพระนางมัลลิกา พระมเหสีทรงตัดทาน การฆ่าสัตว์ครั้งมโหฬาร จึงไม่เกิดขึ้น และเป็นผู้ชักจูงพระองค์เข้าสู่พระพุทธศาสนา

จากหลักฐานดังกล่าว แสดงว่าพระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นผู้อุปถัมภ์ทุกศาสนาให้ความสำคัญศาสนาต่าง ๆ ทัดเทียมกัน ต่อเมื่อมานับถือพระพุทธศาสนา น้อมเอาพระรัตนตรัยมาเป็นสรณะเด็ดขาดแล้ว จึงทรงเลิกการ

^๑ <http://www.dhammadharm.org/sawok/sawok05.php>

กระทำที่เป็นไปเพื่อเปิดเบี่ยนชีวิต และนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาเป็นแบบอย่างดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น

พระนางมัลลิกา เป็นสาวิกาผู้บรรลุนิสิตาบันตั้งแต่อายุน้อย มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย เมื่อมาเป็นมเหสีของพระเจ้าปเสนทิโกศล ย่อมมีอิทธิพลต่อความเชื่อของพระราชสวามี และแนะนำให้หันมานับถือพระพุทธศาสนาในที่สุดอุปกับสุดตคหบดี เพราะฉะนั้นพระเจ้าปเสนทิโกศล จึงทรงถวายความอุปถัมภ์ดูแลพระพุทธองค์และพระภิกษุสงฆ์อย่างดี พระองค์เองเสด็จเข้าเฝ้าเพื่อกราบทูลถามปัญหาธรรมและฟังพระพุทธโอวาทอยู่เสมอเพราะต้องการเป็นญาติทางสายโลหิตกับพระพุทธเจ้า พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงเป็นต้นเหตุให้เกิดสงครามล้างโคตรในหมู่ศากยะในเวลาต่อมา ศากยวงศ์ต้องถูกทำลายล้างจนสูญหายไปจากประวัติศาสตร์

เมืองสาวัตถีเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สำคัญ รองจากเมืองราชคฤห์ ก็ด้วยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าปเสนทิโกศลนั่นเอง

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ